

[Ministeren for offentlige arbejder.]

sådan at man må gå ud fra, at kommunerne har taget de nødvendige hensyn til den kommende byudvikling.

Horn: Jeg lover den højtærede formand, at jeg skal holde mig strengt til forretningsordenen og kun komme ind på principielle spørgsmål.

Det er jo gået sådan, som jeg havde forestillet mig, at det centrale i denne debat er blevet spørgsmålene om Midtjylland og om Vestjylland. Jeg synes i og for sig ikke, at dette forslag har noget med Vestjylland at gøre. Jeg kan godt forstå, at de, der skal dække sig ind under de meget arrogante, såkaldte Humlumske planer, kan søge lidt støtte ved at tage Vestjylland med ind i billedet, men det er vist egentlig ikke for vestjydernes skyld, de gør det.

Der er fremført et principielt synspunkt både af det ærede medlem hr. Holmberg og af det ærede medlem hr. Iver Poulsen, måske også af andre, nemlig dette med den dyre jord i øst, medens jorden er noget billigere i vest, og dette, at anlægsomkostningerne bliver større, fordi terrænet er så varieret på den østlige side. Jeg vil gå ud fra, at de ærede medlemmer er klar over, at det argument har en ikke ringe vægt, hvis der er tale om en forholdsvis kort anlægsstrækning, men det har ikke nogen vægt, når der er tale om at lave en længdevej igennem Jylland. Over for den økonomiske vægt, det måtte have, vil jeg gerne gentage, hvad jeg sagde i mit første indlæg, at man må være helt klar over, at transportøkonomisk set er der så mange penge at hente hjem ved bygning af en østvej — som vi jo alligevel skal bygge på en eller anden måde — at det rigeligt vil betale de højere omkostninger ved køb af jord og de dyrere anlægsomkostninger, som fremkommer ved, at man skal forcere et meget varieret terræn.

Så kan man sige: ja men husk på, at det koster også noget transportmæssigt at skulle bevæge sig i det stærkt varierede terræn. Det er rigtigt, men også det modsvares af en række værdier, ikke mindst for fremmede motorkørende — jeg forstår, at det ærede medlem hr. Holmberg lagde ikke ringe vægt på det med fjerntrafikken, som

i høj grad omfatter fremmede motorkørende. Jeg tror altså, at det regnestykke, hvis det ellers kunne gøres op, taler til fordel for, at man bygger østvejen.

Der er talt om, at man ved at lægge vejen så langt mod øst vil tiltrække dele af befolkningen fra vest, og man ønsker det modsatte. Vi er dér inde på spørgsmålet om egnsudvikling, og det har både de ærede medlemmer hr. Kirkegaard, hr. Arne Larsen, hr. Iver Poulsen og hr. Axel Sørensen nævnt. Jeg vil gerne gentage, at det er en misforståelse at tro, at man bare ved at lægge veje, især store veje, i bestemte områder kan flytte befolkningen. Der må andre forudsætninger til, hvis det skal ske, og der er indtil dette tidspunkt ingen, som har kunnet påvise, at det ikke er de andre forudsætninger, som først skal være til stede — ikke engang hr. Humlum, når han er værst. De andre forudsætninger hørte vi noget om, da det ærede medlem hr. Kirkegaard nævnte tomme centralskoler og landkommuner, som befolkningen flytter fra, således at de, der bliver tilbage, næsten ikke kan overkomme betalingen af skatterne. Det er vel det, som er det aktuelle egnsudviklingsproblem, og her vil jeg gerne sige, at det er jo lidt sent at tale om det nu, efter at man har væltet de jordlove, som netop skulle muliggøre, at kommunerne i disse områder kunne gå ind og skabe de nødvendige forudsætninger for en befolkningsflytning, hvoraf den første er, at der er arealer til rådighed for industri og for boliger.

Det er der ingen af disse kommuner, småkommuner eller større landkommuner eller stationsbykommuner der magter alene, og de byer, der er tale om, Herning, Holstebro, Grindsted, Silkeborg og andre, er allerede i en sådan udvikling, at de er fuldt på højde med østkystbyerne; der er ingen forskel med hensyn til deres industrielle udviklingsituation.

Hvis man skal tale om egnsudvikling, må man gøre sig klart, at ikke engang hver femte landkommune skal vente at kunne skabe en industriel udvikling. Vi må regne med, at vi ikke kan lave så forfærdelig meget om på den tendens, som man også kender i andre lande: at der er visse naturlige koncentrationer, som skabes af mange